

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 an 10 cor.
pe 12 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
de un și primădat: prima dată 11
pași; a doua oară 12 pași; a treia
oară 13 de fiecare publicitate.

Aziul abonamentului, cât și inserț
afle suita se plătește înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate
Scrisori adresate nu se primesc.

Nationalitățile în fața alegerilor.

Deși era de prevăzut că se vor face alegeri înainte de expirarea mandatelor celor aleși sub Széll, totuși, în ce privește pregătirile, nationalitățile o să fie surprinse. Propaganda ziaristică ce s'a făcut n'a avut efectul dorit.

După-cum n'am fost adică destul de bine organizați pentru a impune cu politica de pasivitate, căci în ciuda hotărârilor conferențelor naționale poporul tot s'a dus la vot, așa și cu activitatea: lipsa de organizare face ca alegerile să ne surprindă.

Și nu e vorba aci de Români numai, ci și de Sârbi și Slovaci. Cât privește pe Sași, am putea să învățăm — în privința organizării lor — multe dela ei. Li văzurăm și mai zilele trecute protestând unanim în toate părțile contra proiectului lui Berzeviczy. Sunt de două-zeci de ori mai puțin ca noi, Români, și totuși au adunat la întruniri mai mulți alegători.

Slovacii însă nu se mișcă de loc.

Cât îi privește pe Sârbi, întocmai ca și noi, nu-s tot d'o părere: unii, liberalii dela «Branik», propagă activitatea, alții, radicalii, din jurul ziarului «Zastava», nu s'au hotărât încă, ci deocamdată dau sfatul ca alegătorii sârbi să nu ajute nici un partid.

Nu s'a pornit încă, prin urmare, un curent mare care să ia cu sine pe toți bunii luptători, ci, desigur, mai ales chestii cari n'au a face cu principiile, determină ori mai bine: provoacă stări nu tocmai favorabile inaugurării unei noi ere de politică națională.

Dorința de luptă există pretulindeni, e adevărat. Comitetul naționalităților ales la 1895 nu s'a mai întrunit însă...

Nu vedem și nu auzim însă mult nici despre comitetul național, care a fost întregit și recunoscut la 1 Martie 1903 în Cluj...

În comitate — lupte pe întâmplare. Ict colo energie mai înveselitoare, în cele mai multe părți însă parcă s'a așezat o nepăsare peste sulele.

Pesimiștii nu suntem. Am lipsi însă datoriei de ziaristi, dacă n'am recunoaște și n'am face diagnosa răului.

Nu însă pentru a descuragia, ci mai ales pentru a îndemna la stăruitoare luptă și organizare.

Românii aleși la 1895 în comitetul executiv al naționalităților au datorința să inițieze convocarea comitetului. Să se pună la cale o acțiune comună. Comitetul național e dator, dar *imperios!* — să ia poziție, să se adreseze poporului...

Altfel se va începe ici luptă mai organizată, dincolo mai desordonată, nu va fi unitate în procedură, și, peste tot, se poate produce impresia că nu sunt destul de pregătiți pentru a inaugura o eră de viață politică mai demnă.

Tratatul comercial germano-austro-ungar.

Din Berlin se telegrafează: «Nord. Allg. Ztg.» scrie următoarele: Ambasadorul austro-ungar la Berlin Szögyény-Marich László împreună cu mandatarii austro-ungari exmiși în afacerea încheierii convenției cu Germania Mercuri după amiază au conferat cu secretarul de stat al ministerului de externe german. La o altă conferență, care a durat 5 ore, au luat parte și secretarul de stat contele Pożadovski și baronul Richthofen. Vineri s'a ținut o a treia conferență. Seara deputațiunile s'au reintors la Viena și Budapesta, întrerupând negocierile din cauza sărbătorilor Crăciunului.

— Din Berlin se mai anunță: cele petrecute în conferențele exmișilor austro-ungari și germani sunt ținute în secret, ear cercurile oficiale declară, că în stadiul acesta al afacerii nu se poate divulga încă nimic, dar se pare, că negocierile urmează cu succes. Delegații austro-ungari Sâmbătă după amiază s'au reintors la Viena respective Budapesta pe sărbătorile Crăciunului.

Khuen-Héderváry în Viena. Ziarele vieneze de ieri dimineața au adus vestea, că ministrul a latere contele Khuen-Héderváry ieri seara a sosit dela Rátót la Viena. Biuroul telegrafic maghiar este informat, că vestea în forma aceasta nu este adevărată. Fapt e, că contele Héderváry a sosit ieri seara la Viena, dar nu dela Rátót, ci dela Abbazia, unde petrecuse timp de 24 ore la o rudă a sa, pe care o cercetase.

Presă maghiară locală publică de câte-va zile tot felul de știri tendențioase privitoare la atitudinea pe care vor avea Românii aradani la alegeri. Credem, că fără a mai desmînți aceste știri, cititorii noștri li-au știut reduce la adevărata lor valoare. Atitudinea în viitor a Românilor din comitatul Aradului e indicată prin trecutul lor. Ear cât privește partea personală a lucrurilor: *candidările*, — d'asemeni nu s'a hotărât încă nimic.

Tot așa, numai printr'o neiertată indiscreție a putut s'ajungă a se publica în «Aradi Közlöny» de Crăciun părți dintr'un proiect de program, proiect despre care știm că s'a făcut, dar n'a fost încă nici desbătut, nici primit în cercurile competente române.

Pacea. Deși Tisza n'a primit proiectul de împăcare făurit de contele Andrassy, ear în cele mai multe părți ale țării au început preparativele electorale, cu toate aceste se vorbește și de pace. Ar mai lăsa și opoziția și poate ar mai da ceva și guvernul. Vorba e să poată scăpa de alegeri grele mai ales în vreme de iarnă, și cu deosebire — costisitoare.

Nouii disidenți. Cel mai proaspet disidenți, cari s'au saturat de oala cu carne sunt următorii: contele Károlyi Imre, proprietarul Cserny Károly, Dobocsky Ignác și Blaskovits Sándor, foști deputați dietali.

Să muncim.

Ajungând omul în societate și începând să-și făurească singur viitorul, la cel dintâi pas i-se strigă la ureche vorba: afirmă-te! Și oare cine n'ar vrea ca să se afirme în societate? care n'ar vrea să fie cel dintâi, cel mai laudat, și cel mai învățat. Sigur, că unul fiește-care ar voi ca el se fie cu un cap mai mare ca vecinul său și cu un pas mai înainte ca prietinel său? Și pentru ajungerea acestui scop oamenii se folosesc de fel și fel de căi și mijloace. Sunt însă două căi pe care merg cel mai mulți: una e protecția, ear a doua e munca cinstită: prima e mai ușoară și mai netedă, ear a doua e mai grea și mai spinoasă. Și fiind-că instinctul de înaintare e înăscut în fiecare om, vedem zilnic oamenii înbulzindu-se pe câte una din acestea căi. Depinde dela firea omului, că ce cale își alege ca să se afirme în societate.

Mulți vor zice, că bucuros ar alege calea a doua, calea muncii cinstitute, însă ori că puterile le lipsesc, ori că împrejurările i-au forțat se meargă pe altă cale. Aceste aserțiuni sunt pe cât de neadevărate pe atât de nesincere; pentru-că nu cantitatea cunoștințelor face pe om folositor societății, ci dexteritatea de a ști folosi puținele cunoștințe ce le poșede spre un bine comun și un scop nobil. Nu acela e mai folositor, mai accesibil societății, care are diplome superioare și nu va ști validita cunoștințele sale, ci acela care le va ști validita în folosul societății, întru ridicarea nimbului aceleia în general și spre folosul său în special. Trecutul ne arată foarte evident, că oameni cu puține cunoștințe la început, au ajuns la un renume devenind celebri numai prin o muncă intensivă și voință de fer. Începutul numai e greu, celelalte urmează de sine.

Trecând dela acestea, la conducătorii firești ai poporului, constatăm, că foarte mulți sunt cărora le place se fie puși în frunte, să fie laudați, însă fără ca el să fi trudit, să fi muncit barem ceva. Sunt însă mulți și de aceia cari încearcă să muncească, dar ne reușind una sau alta încercare, des-perează și nu mai au voie de a mai încerca odată, zicând, că societatea e ingrătă — nu le știe aprecia munca lor, apoi că nu li-se respectează drepturile. Aceștia sunt oameni începători, cari nu știu că de-a gata nu se capătă nimic. *Drepturile se eluptă* și nu se capătă din grația nimărul.

Va zice cineva, că sunt frumoase aceste vorbe, dar greu de îndeplinit. Pentru-că fiind pretenziunile lumii atât de mari, și oamenii conduși de interese personale, vrând să-și elupte unele s'au altele drepturi, nu vor găsi soți de principii și astfel glasul lor se va perde în pustiu. La început așa se va părea, însă după o luptă mai intensivă vom sili pe acei dela cari voim să ne elup-

tăm drepturile, ca să fie mai atenți la aspirațiunile noastre. Trebuie ca să convingem lumea și eventual superioritatea că merităm să ni-se dea drepturi și suntem demni de o soartă mai bună. Și dacă noi nu putem să ajungem o poziție mai bună, cel puțin am netezit calea urmașilor noștri. Nouă ni-e dat ca să delaturăm pedicele din calea urmașilor noștri, și nu este pedică așa mare, care prin o muncă intensivă și sistematică să nu se poată delătura. Zilnic auzim pe mulți plângându-se contra multor neajunsuri. Îi vedem pe mulți învățători că întimpină greutăți în școală și afară de școală. Pe preoți, că au neplăceri cu parochienii. Și oare ce poate fi cauza? Oare lipsa de cunoștințe să fie cauza? Nu — răul zace în neinteresare.

Am eșit în societate cu diploma în buzunar, și fiind eu clasificat foarte bine, aștept ca să-mi și aducă venit mult, căci doară de aceea am învățat așa de bine, ca să pot trăi boereste. Lumea însă, nu să uită la diplomă, ci la capacitatea de a munci; ear fiindcă laudabil din diplomă fără a munci mai departe nu aduc roadele așteptate, apoi nici rentele nu se vor prea îmbulzi. De aci apoi decepțiunea, neîncrederea în viitor și desperarea. *Omul se judecă azi după capacitate și dexteritatea de a ști fi folositor societății din care face parte.* Cu cât masa, societatea din care face parte respectivul, va fi în condițiuni, atât materiale cât și spirituale mai bune, cu atât și poziția fiecărui factor va fi mai ușoară. Existența noastră, a conducătorilor firești al poporului. Își are baza și trăinicia în cultura și lumina lui. Cu cât va fi poporul mai deștept, cu atât va ști mai bine aprecia munca conducătorilor săi. Poporul trebuie să fie convins că școala susținută din sărăcia lui și mai mult sacrificiu ar merita. Să fi convins, că acolo e viața și moartea lui, să fie fanatic pe școala sa; — ca astfel cu bucurie să dea el ultimul denar pentru salvarea școlii și a cauzelor în general.

Aceasta se poate ajunge cu înlesnire dacă vom nisui să muncim în această direcțiune. La toate ocaziunile să nisuiim a veni în atingere cu poporul, învățându-l și povățuindu-l la lucruri bune și folositoare, făcându-l accesibil pentru scopul nobil ce-l urmărim. Preotul cu crucea în mână, de pe amvon să apere cu puterea cuvântului interesele școlii, ale bisericii și ale neamului peste tot; ear învățătorul în școală cu armele științei să le deschidă mintea, ca să poată percepe celea profesate și auzite dela preot în biserică. Ajutându-se acești doi factori imprumutat unul pe altul, e imposibil ca lucrurile să nu meargă bine — și nu va mai plânge nime de nerecunoștința poporului.

De sine înțeles, că se recere o mare precauțiune și o abnegațiune oare care dela conducători. Va trebui ca faptele lor să fie în consonanță cu învățăturile lor, prin cari la dincoala mai mult se va strica cauza de cât se va direge. Preoților și învățătorilor li-e dat ca să regenereze societatea, dela ei se așteaptă mai mult ca și dela ori care alt officiant. De aceea li se impune o sfântă datorință de a să ridica deasupra lumii materiale, intereselor personali, când e vorba de a apăra și susține o cauză comună și ajungerea unui scop nobil. Se cere asta mai virtuos atunci când primești și călcând peste el, dușmanul ținteste la nimicirea unor drepturi cardinale ale poporului. — Deci va trebui

ca fiecare dascăl românesc să fie atât în școală cât și afară de școală un adevărat învățator. Și pentru ca să putem conduce naia ce ni-e încredințată, la limanul dorit, se cere atât dela preoți cât și dela învățători a nu considera postul său ca un mijloc de trai, ci ca o chemare sfântă, ținând cu scumpătate și tărie la acel post. Alunci cu drept cuvânt ne vom putea numi: *lumina lumii și sarea pământului.*

T. C.

„Fondul Dr. Iosif Hodoș“.

O scânteie nouă s'a aprins, o scânteie, care va deveni în curînd flacăra. Lumina, acum încă palidă, va crește și va fi o nouă făclie în viața noastră culturală, atât de mult atacată și înăbușită.

Inițiativa nobilă, ce s'a pornit la Brad, în acest centru luminos al falnicului Zarand, de a înființa un fond pentru ajutorarea profesorilor rom. din Brad la scrierea de cărți didactice și alte cărți și broșuri bune și instructive și la recrearea profesorilor bolnavi, merită deplină recunoștință a neamului românesc, dornic de a și păstra limba dulce maternă, setos de cultură națională românească și iubitor de progres.

Precum „fondul Coresi“ dela gimnaziul mare român din B. așov a dat și va da încă îmbelșugate roade prin edarea de manuale bune pe seama tinerimei școlare prin ajutorarea profesorilor în excursiunile lor științifice spre îmbogățirea cunoștințelor folositoare și spre a ține pași cu noile descoperiri științifice, astfel sperăm că va fi cu timpul și „Fondul Dr. Iosif Hodoș“ un adevărat far luminător. Mic la început, va deveni cu timpul o făclie tare luminoasă, care și va trimite razele sale într'un cerc cu periferie tot mai mare, gonind întunerecul și făcând să domnească lumina.

„Fondul Dr. Iosif Hodoș“ se înființează din suma de 85 coroane 70 bani, la care directorul gimnazial, Dr. Pavel Oprea a contribuit cu 43 cor. 70 bani, profesorul Dr. Ioan Radu cu 12 cor. preotul Petru Rimbaș cu 10 cor. și învățătorul pensionat Alexandru Draia cu 20 cor.

Fondul din chestiune se va întrebuița în prima linie pentru a da ajutor profesorilor dela gimnaziul din Brad, cari vor tipări vre-un manual, vre-o carte bună pentru instrucțiune, vre-o scriere de valoare literară, vre-o prelegere publică ori dizertațiune, pe care corpul didactic o va afla vrednică de a fi publicată în anuarul gimnaziului din Brad.

Fondul din chestiune se va întrebuița în a doua linie și pentru a da ajutor profesorilor, cari vor face excursiuni științifice cu scopul de a înălța nivelul învățământului dela institutul din Brad, precum și pentru a se recrea. Cel împănășit cu atare ajutor, pentru excursiuni științifice ori sanitare, e îndatorat, ca după întoarcere să prezinte corpului didactic raport în scris despre excuziunea făcută și rezultatele ei. Ajutoarele le votează corpul didactic și se distribuie celui, caruia s'au votat, în ziua încheierii anului școlar de gestiune.

Fondul se sporește prin contribuiri de bună voe, prin donațiuni și legate prin 10% din taxele de examinare de ori ce fel (examen pentru privațiști, primire, emendare etc.) 30% din taxele pentru atestate, duplicate, tot felul de documente, pe cari directorul gimnazial le cedează fondului, 12^{1/2}% din taxele de atestate cu cari contribuie toți profesorii și învățătorii dela institutul nostru gimnazial, tot venitul curat, ce rezultă dela anuare, din taxa din câte 1 cor. ce e îndatorat a solvi fiecare concetățean din Brad după fiecare student, pe care li primește în quartir, din venitul curat, ce va rezultă dela balul ori petrecerea cu joc, ce va arangea corpul didactic în fiecare an la SS. Trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan, în Dumineca premergătoare, ori cea următoare, după cum se va staveri, din venitul concertului și producțiunii elevilor, ce se va aranga în fiecare an în ziua patronilor gimnaziului din Brad „SS. Constantin și Elena“, precum și din alte venituri menite spre acest scop.

Fondul se va inactiva îndată ce capitalul s'a urcat la 200 cor. Capitalul fundamental (de

200 cor.) e neatacabil. Din venitele acestui 20% se capitalizează, ear 80% se vor distribuie ca ajutoare.

Ajutorul votat unui membru nu poate mai mic de 50 coroane, nici mai mare de 300 coroane.

Cei ce au înființat fondul, au avut intențiuni idealiste. Jertfa lor modestă adusă pe altarul culturii să fie un adevărat îndemn pentru toți Români de inimă, ca să contribuim cu toții la augmentarea acestui fond cu mențiuni atât de nobilă, pentru a gusta cât mai curînd roadele lui nutritoare de suflet. În Ianuar 1905 se va da la Brad o petrecere în favorul „Fondului Hodoș“. Sperăm, că toți Români cu dare de mână și însuflețit de cultură românească se vor grăbi să cumpere bilete, pentru-ca astfel, începutul făcut cu inimă curată să întâmpine meritata încurajare. Tot, ce veți da pentru „Fondul Hodoș“, pentru cultura română veți da.

(„Drapelul“).

Lupta în comitate.

Din congregațiunea comitatului Sibiiu. Miercuri, s'a întrunit congregațiunea comitatului Sibiiu. La ordinea zilei a fost o propunere a membrului municipal Dr. Karl Wolff, ca reprezentanța comitatului să se exprime în conflictul izbucnit între majoritate și opozițiunea unită a parlamentului, pentru majoritatea parlamentară.

Propunerea prezentată de dl Dr. K. Wolff în numele comisiunii permanente municipale, a fost următoarea:

„Deși congregațiunea comitatului Sibiiu declară în modul cel mai hotărît proiectul de lege pregătit de guvern cu privire la învățământul poporal primar, fiind că acest proiect — dacă ar deveni lege — răstoarnă legile fundamentale, precum este legea cu privire la egala îndreptățire a naționalităților și legile cari în de secole sus și tare dreptul de dispunere și autonomia școlară a bisericilor; mai departe, fiindcă acel proiect subminează pentru durată prin dispozițiunile sale de maghiarizare pacea internă a țării și sdruncină încrederea număroaselor pături din popor și dreptatea bărbaților conducători de stat, — reprezentanța comitatului Sibiiu se pune în conflictul izbucnit între majoritatea și partidele opoziției ale parlamentului, pe partea majorității, și condamnă procedura partidelor opoziționale, cari prin obstrucțiunea lor, care mână patria spre prăpastie, au constrâns majoritatea parlamentului la o violare — scușabilă în urma apărării legitime — a regulamentului intern“.

Propunerea a fost primită cu majoritate de voturi. Membrii români au votat contra, prezentând o propunere, ca să se treacă la ordinea zilei peste această chestiune.

Din străinătate.

Mișcarea în Rusia. Știrile cele mai recente sosite din Rusia ne spun, că țarul ar fi refuzat să acorde poporului său o constituțiune.

Astfel precum e dată știrea aceasta nu poate fi exactă, nu din pricină că noi am fi convinși cum că țarul va acorda poporului său o constituțiune scrisă, ci din cauză că o asemenea cerere nici nu s'a putut adresa țarului.

În adevăr consultațiunea ce se face în întreaga Rusie, nu se poate să nu fie pornită de sus.

Aceasta, e evident, că nu exclude ca cei consultați să formuleze desideratul ca țarul să acorde o constituțiune. Însă, cei ce și dau bine seamă de marea deosebire ce există între principiul de guvernământ autocratic, unde totul emană dela suveran, dela țar, și principiul de guvernământ constituțional, unde totul emană dela națiune acei pot înțelege lesne, că a formula desideratul acordării unei constituțiuni înseamnă a cere suveranului autocrat ca să se dezbrace de drepturile sale pe cari le are din mila lui Dumnezeu și să le dea poporului a cărui voință, prin jurământ se obligă a executa.

Așa ceva nu se poate, și oamenii liberali din Rusia cari doresc o constituțiune scrisă, nu se poate, ca să nu o știe și deci nu o constituție după pilda celor din Europa vestică au putut ei să ceară.

Dar există constituție și în Rusia. Oare Rusia nu are ea o constituție, adică legi fundamentale pe baza cărora e așezată temelia statului și pe care țarul o păzește?

E evident, că Rusia are legi fundamentale. E deci de admis, că respectând aceste legi pe care o dezvoltare seculară a marelui imperiu a dat-o, oamenii liberali cumînți cart știu, că legile adevărate sunt acelea ce consacră raporturi născute din dezvoltarea poporului, au putut formula deziderate ca aceste raporturi să fie sancționate de țară.

A cere aceasta și a cere o constituție cu dreptul pentru popor de a legifera sunt două lucruri deosebite în teorie și în practică. În teorie fiindcă se restoarnă un principiu greu de răsturnat; schimbarea suveranității și trecerea ei dela țară la popor; în practică fiindcă se cere o imposibilitate.

O atare luptă ar fi deci fără folos. De aceea credem, că nici nu s'a formulat dezideratul unei constituțiuni, ci s'au formulat deziderate pentru îrgirea libertăților, pentru garanția libertății individuale, a întrunirilor, a cugetării, a presei.

Se prea poate ca să se fi cerut prea mult adică libertăți cari să fie pe hârtie și a căror necesitate prea puțin o simt. În acest caz țara și s'feticii săi vor cumpani dezideratele și pe cât se vede le va da satisfacere.

Să ne așteptăm deci a vedea legi de garanție liberală în Rusia și nu o constituție ca cele din vestul Europei cari sunt frumoase în teorie, dar cari s'au dovedit urite în practică.

Catolicii Italiani și Vaticanul. În numărul său viitor „Civita catolică“ va publica un important articol intitulat: Testamentul politic al lui Windshorst. Acest articol va rezuma programul centrului german insinuând că dânsul trebuie să devie acela al viitorului partid catolic parlamentar italian.

După „Giornale d'Italia, papa, întreținându-se cu un înalt personaj eclesastic, ar fi declarat că n'a venit încă momentul pentru reprezentanții partidului catolic de a se duce la Quirinal.

De altfel Papa are cele mai vii sentimente de simpatie față de rege. Marchizul Cornaggia, noui deputat al Milanului, a cerut papei o audiență care i-a fost refuzată.

Papa a voit să arate ast-fel neutralitatea sa față de diferitele grupuri clericale italiene și să evite în același timp de a furniza noi arme zărelor socialiste, cari vorbesc de o apropiată împăcare între papalitate și Italia.

Plecarea lui Robert Hart Ziarul „Manchester Guardian“ spune că sir Robert Hart dorește să părăsească Pekinul și direcția generală a vămilor chineze pentru a reveni la Londra. Sir Robert Hart scrie amicilor săi că are 70 de ani, că n'a mai venit în Europa, dela 1879 și n'a eșit eșit nici odată din Pekin de atunci, de cât numai de a se duce să facă câte o baie la Tientsin.

Dacă plecarea lui sir Robert Hart se adevărește, aceasta ar fi un mare eveniment pentru politica chineză.

Războiul ruso-japonez.

Dela Port-Arthur.

Londra, 22 Dec. Lui „Daily Telegraph“ i se telegrafează din Tși-fu cu datul dela 25 c. următoarele: Vaporul *Lady Mitchell* cu pavilion englez și cu echipament svedez a sosit pe vreme viforoasă la Port-Arthur, unde a dus muniții. — Se zice că Japonezii au fost nevoiți să cedeze fortul *Itșesan* Rușilor, din cauza că focul din toate părțile și minele suterane au pricinuit multe stricăciuni în rîndurile lor. De asemenea se vestește, că generalul Nogî cere 60.000 soldați ca întărire. Dela Nord sosesc trupe, și mulți coreeni se înrolează în armata japoneză.

Planul de război al Rușilor.

Colonia, 22 Dec. Un corespondent al lui „Kölnische Zeitung“ a avut o convorbire cu un barbat de stat rusesc de influență, care a declarat, că problema flotei Baltice nu este desprinsurarea Port-Arthurului, ci ea are mai mult de scop să ajungă la Vladivostok, de unde ar avea să ia în Mai ofensiva de odată cu escadra a

treia, care va sosi atunci în apele Extremului Orient.

Pericolul cel mai mare pentru escadra Baltice este, că eventuale vase de transport cu cărbuni, cari sunt trimise înainte, vor putea fi prinse de către vasele de război japoneze. De odată cu acțiunea escadrei rusești și Kuropatkin va lua ofensiva. Cercurile conducătoare rusești sunt de părerea, că oricât de mari jertfe va costa, dar actuala campanie nu se va putea termina decât cu sugrumarea totală a Japoniei.

Comandele Rusiei.

Roma, 22 Dec. Guvernul imperial rusesc a emis o comisiune la fabricile de vapoare italiene, ceea-ce dovedește, că Rusia are de cuget să reorganizeze marina. Ministrul de război rus a decis cumpărarea a 30 vase mari, parte încrucisătoare, parte cuirasate, și a 200 torpiloare. Aceste vor fi în partea cea mai mare fabricate în fabrici italiene, ceea-ce nu va însemna violarea neutralității deoarece aceste vase vor fi gata abia după terminarea războiului.

Juriul internațional în afacerea incidentului dela Hull.

Paris, 22 Dec. Comisiunea internațională emisă în afacerea întâmplării dela Hull și-a amânat ședința de ieri pe azi după amiază din cauza întârzierii delegatului american. Admiratul rus Kaznakov se așteaptă la mari dificultăți, prin urmare voeste să câștige de sfelnic în afacerea aceasta pe marele jurist francez *Romasseau* care este o celebritate în dreptul internațional. În privința asta voeste să obțină și învoirea comisiunii. Probabil ca în urma asta și reprezentantul guvernului englez să vină tot cu o asemenea dorință, și astfel este posibil ca comisiunea să decreteze ex offio lipsa încă a doi apărători.

Japonezii în Coreea.

New-York, 24 Decembre. „New-York Herald“ vestește din Seul cu datul de 19 c. următoarele: Garnizoana japoneză a fost considerabil redusă. Trupele au plecat spre Nord. Gura riului *Yalu* și portul dela *Tși-namip-ho* a înghețat. Japonezii voiesc să construiască linie ferată, care ar duce peste gheață și ar stabili o legătură directă cu insulele vecine, ca în felul acesta să poată transporta în dragă voie muniții pe seama armatei din Mandciuria.

Londra, 24 Dec. Lui „Daily Telegraph“ i-se anunță din Seul cu datul de ieri: În partea dela Nord a Coreei se dau lupte sângeroase între Ruși și Japonezi. Japonezii sunt biruiți. Colonelul-comandant al trupelor ruse operatoare din nordul Coreei a fost în urma curajului său promovat la rangul de general. Cartierul general al comandei japoneze este în legătură cu palatul împăratului Coreean.

Acțiunea Rușilor la Gensan.

Din Gensan i-se depesează lui *New-York-Herald* următoarele: Ingineri militari japonezi lucră deja de săptămâni la repararea întăririlor de pe malul ostic al Coreei. Mai ales fac progres lucrările în jur de Gensan, unde un număr mare de Kuli a fost angaja la diferitele zidiri de apărare. Se afirmă cu toată pozitivitatea, că Japonezii au înțeles planul de acțiune al Rușilor, că adică: aceștia ar fi avut de cuget să îndrepteze dela Vladivostok un atac în contra Gensanului așa fel că de-odată cu operația escadrei Baltice să ia ofensiva și Kuropatkin în

Mandciuria. Scopul Rușilor adevărat după părerea Japonezilor era, că dacă planul reușește, atunci ei (Rușii) transpuneau baza operațiunilor lor aici. Garnizoanele japoneze din Gensan primesc în continuu trupe de întărire, care debarcă mai ales la Tși-namip-ho.

A treia flotă rusă din Baltica.

Bruxela 24 Dec. (Depeșă privată). Guvernul rus din Petersburg a invitat pe cunoscutul agent de vapoare Eduard Sheeven din Antwerpen să meargă la Petersburg, pentru a se înțelege cu dînsul în privința angajării mai multor vase de transport, cari ar avea să însoțească flota a treia rusă până în Extremul Orient.

Flota a treia este acum arangiată la Liebau sub supravegherea admiralului Birilev. Grosul acestei flote va pleca pe la mijlocul lunii Ianuarie în Extremul Orient.

Mobilizări în Rusia.

Paris 24 Dec. Se confirmă știrea dată de raportorul din Petersburg al lui *Matin*, că guvernul rus va chema sub drapel 300.000 feciori, însă această armată va rămânea deocamdată în Rusia.

Din Mandciuria.

Londra 24 Dec. Agenției Reuter i-se anunță din Mukden: Azi Rușii au reușit să transpoarte spre Sud mai multe tunuri de asediu, deși Japonezii au tras asupra lor un foc destul de violent. Adversarul de tot a tras ca la 100 de granate, cari n'au cauzat nici o stricăciune. 11 inși au fost răniți.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Decembre 1904.

— Regele Italiei și împăratul Abesiniet.

Ziarul italian „Italia Militare“ scrie în ultimul său număr, că împăratul Menelik va dărui regelui Italiei de Anul nou două cai admirabil de frumoși. Regele Emanuel III din a sa parte va da împăratului un automobil de toată frumusețea.

— Testamentul lui Franklin.

La Boston (Statele-Unite) se va realiza în curând un legat cu adevărat interesant al lui Benjamin Franklin, cunoscutul filosof și barbat de stat, și inventatorul paratrâznetului.

La moartea sa, Franklin lăsase modesta sumă de 1000 dolari (5000 franci) orașului său natal Boston pentru înființarea unei mari școli industriale, la 100 ani după moartea sa.

Fiind seamă de grămădirea dobânzilor, el socotise că cele 5000 mii franci vor da un total de 1 milion. Banii, fiind însă bine plasați, au dat 1 milion și 350 mii de franci, iar miliardarul Andrew Carnegie, dorind ca planul lui Franklin să fie realizat în condițiile cele mai bune, a vestit că îndoeste suma, ridicând-o astfel la 2 milioane 700 mii de franci, cu cari se va putea face cea mai mare școală industrială din lume.

— Noul vapor, comandat de serviciul

maritim român la șantierul Loire din Saint Nazaire (Francia), este aproape de a fi sfârșit. El va purta numele „România“.

Noul vapor, care este cu mult mai mare și mai elegant ca vaporul „Regele Carol“, va fi lansat în cursul lunii Februarie; el va fi destinat a face de-ocamdată cursele între Constanța—Smirna.

Di colonel Coandă, directorul serviciului maritim român, a vizitat șantierul unde se construiește noul vas maritim român, cu ocazia voiajului său în străinătate.

— Bustul lui Ionescu-Gion.

Un comitet compus din colegi și admiratori ai lui G. I. Ionescu-Gion, au adresat un apel către public, lansând și liste de subscripție pentru ridicarea unui bust în București.

Comitetul este compus din d-nii: A. Colorian, V. Gr. Borgovanu, Th. D. Speranția, Ilie Bărbulescu, Ionescu Valbudea, C. Șonțu,

INSERTIUNI și RECLAME.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete.**

SĂ nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestel eexamnări poți cu singuranță afla și calea pe care ajungi să vindecarea rēului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeoca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisoare pune marcă de răspuns. După încheoarea curei, au la soe scrisoril se ard rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientiositate capată ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel sēu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secsuale femeesti. Pentru femei e sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palóc dela 10 ore in. a până la ameză).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

— Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame asupra inseratului dlui *Hauer Lajos* farmacist în ARAD (Pécskai-út).

— Atragem atențiunea onoratului public asupra inseratului Altmann Ede.

Atragem atențiunea on. p. asupra anunțului d-lui *Pollák Sándor*.

Atragem atenția on. public asupra anuțului lui *Igaz Sándor*.

144
Telefon Nr. 46.

Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută kilograme.

Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator de specialități. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

In Ardeal, într'un ținut curat românesc, în care se țin tirguri de țeară și piețe de săptămână foarte cercetate, este de vânzare o farmacie care face circulație de șeasă mil coroane, cu șeptesprezece mil coroane. Informațiuni se pot afla la administrația ziarului nostru. 436

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

— ARAD, Piața Libertății —
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

La cumpărare de 500 kgr. ofert special.

Bijuterii, oroloage, aur călcat și recuisite de argint, seduli de amantare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Prima Soc. de Credit Funciar Român din București. Publicațiune.

Se aduce la cunoștința deținătorilor de scrisuri funciare rurale 4% și 5% că plata cuponului de 1 Ianuarie 1905 și a scrisurilor funciare esite la sorti se va face cu începerē de Luni 1/14 Noembrie a. c.

Direcțiunea.

K A L M Á R J Ó Z S E F

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

Are in deposit:

bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul sēu

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emilarea de bicicle in foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu incopciare de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are in deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odai.

In atelierul sēu

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat in rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

Mutare de prăvălie!

Am onoare a avisa respectuos pe on. public că mi-am mutat prăvălia, care corespunde pe deplin recerintelor moderne, in palatul contelui Nádasdy.

Tot odată rugând spriginul onoratului public, rămân

Cu deosebită stimă:

Brunner Béla

Prăvălie pentru haine de modă de bărbați, obiecte de artă și de specialități.

Arad, Piața LIBERTĂȚII, Palatul contelui Nádasdy, colțul străzei Forray.

La Kilényi C. și C-nie

ARAD,

— Piața Andrassy Nr. 20, Palatul Fischer —
la „Globul albastru“.

Toate stofele de haine pentru dame se vând cu începere dela

28 Novembre

pentru preț mai mic de cât de fabrică. 439

Ocaziune rară!

Stofele se vând pentru toate prețurile acceptabile.

Ocaziunea de a cumpăra foarte ieftin
stofe de haine pentru dame.

PUMPE DE VIN

reg. uug. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sămăburii de struguri, cosja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC 258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuințarea de apă nesipoasă ori murdară nu abdică serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din launtru căntușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuiațioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. uug. priv.

Arad, Bákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am deschis în

Arad, piața Boros Béni Nr. 6
O nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de primul rang.

Primesc comande de turnătorie și obiecte de arangia mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în ori-ce cantitate.
Cărbuni de lag se pot căpăta pentru prețuri estine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă:

Szántó Izdor

fabricant de fer și oțel în Ujdezna.

Aducem la binevoitoarea cunoștință a p. t. public că am cumpărat

Prăvălia lui Tămășdan

ce Calea Arhiducelui Iosif Nr. 12 (Casa Fodor și Reisinger) și deci mă aflu în plăcuta poziție a face următorul ofert:

Cafea per klgr.	dela 1 fl. în sus.	439
Ciaî » »	dela 2 fl. jum. în sus.	
Zahăr » »	41 cruceri.	
Lumânări de stearin per pachet 36 cruceri.		451

Apă minerală, cacao, chocoladă, cognac, rum și liher. specialitatea cea mai fină pentru prețul cel mai echitabil. De serviciu prompt și culant asigurăm on. public cumpărător.

Telefon 373.

Comande se îndeplinesc imediat.

Intreg aranjamentul boltei este de vânzare.

Locul pentru prăvălie se poate da împreună cu pivnița mare și mică cu începere dela 1 Februarie.

VARGA JÁNOS

atelier de tapiserie și infrumșetare.

Arad, Strada Zrinyi Nr. 2 (Casa Sebessi).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu modele de garnituri de salon, de odăi pentru bărbați, precum și de otomane pentru dormitorii și refectorii.

BUDGETE și PLANURI 447

dela cele mai simple până la cele mai corăspunzătoare gratuit.

REPARĂRI și TRANSFORMĂRI

după stil modern în loc și în provincie.

Obducera de biliarde pentru prețurile cele mai culante.

Prăvălie pentru mânusi și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe care le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

TIPOGRAFIA
„TRIBUNA”

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare orî-ce lucrare
 ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în orî-ce mărîmî, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii,
 plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebreale, cărți de vizită, etc. etc.

⊙ ⊙ *Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.* ⊙ ⊙

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
 înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Avînd în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
 lute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

